

Orð og myndir: Jan Müller

liðug á verkstaðnum í Miðvági og varð sett upp á Vesturtúgvu omanfyri Sandavág. Har hevur hon staðið síðani. Tað er nú tvey ár síðani, hon varð sett upp.

Upprunaliga varð ætlanin at gera fimm vindmyllur og seta tær upp í Føroyum — fyrst sum ein roynd at víta, hvussu tær riggaðu.

Avgjørt varð tó at steðga hesi framleiðsluni, tá Orkuráðið kom inn í myndina. Tá vóru so kortini triggjar vindmyllur aftrat um at vera klárar at seta saman. Tær liggja í lötuni á verkstaðnum í Miðvági.

Orkuráðið ynskti at gera mátingar av mylluni og av vindingum, har hon stóð. Hetta arbeiði hevur tikið umleið eitt ár. (Sí úttalili frá formanninum í Orkuráðnum í aðrari grein á blaðiðunum).

SEV — verkfrøðingar og avbjóðing

— Men nær kunnu vit so rokna við, at tit byrja framleiðslu av vindmyllum?

Bjarni Joensen: — SEV hevur ein vissan einkarætt til framleiðslu av elorku í Føroyum. Ti eru nógv fólk uppi í tí arbeiðinum. Av somu orsök verður eisini rættiliga nógv kjak, hvørja ferð SEV byrjar okkurt slíkt arbeiði. Taka vit t.d. seinastu vatnorkuútbýggingina, so hevur hon verið nógv umtalað. Hyggja vit so eftir teimum mongu verkfrøðingunum, sum eru í landinum og sum vilja sleppa framat, so siggja vit, at tað í lötuni mest er eitt kjak um, hvat vit ikki skulu gera.

Sjálvur haldi eg ov lítið

álvara er í hesum kjaki, tí okkum tørvar eina veruliga avbjóðing. Eg kundi t.d. hugsað mær, at SEV gjørdi okkurt fyri at bjóða hesum stóra sakunnleika sum verkfrøðingarnir eru, av. Teir eru jú eisini ein orka í sær sjálvum.

Á sama hátt kundi eg hugsað mær, at vit sum arbeiða við vindmyllum, finga eina ella aðra avbjóðing.

— Hvussi skuldi slík avbjóðing sæð út?

— T.d. kundi SEV lagt út við at sagt, at teir ynskja at fáa nakað burtúr vindorkuni og at teir í sambandi tí settu tær og tær treytirnar. Men tianverri tykist tað ikki, sum vindorkan hevur so høgan prioritet í lötuni. Ti mugu vit so gera nakað fyri at vekja áhugin, og tað gera vit so eisini.

SEV vil gjalda fyri vindorku

Bjarni Joensen sigur, at teir hava fingið at víta frá SEV, at nakrar vindmyllur kunnu setast upp. Eisini hevur SEV latið teir víta, at SEV letur ein ávísan kw-pris til teir, sum hava vindmyllur.

— Hetta meti eg sum eitt framstig, hóast prisurin er sera lágur. Men hetta er so ein orsök in tial, at tað nú verður arbeiðt við einum konkretum projekti.

Bjarni Joensen visir á, at ætlanin er at byggja fimm vindmyllur og seta tær upp í Vágum. Tað er P/f Riisager Elvindmyllur, sum skal hava hesar vindmyllurnar. Nú verður so arbeiðt við at skaffa figging til projektið.

Tá figgingin fyriliggur verður farið undir at gera

myllurnar og verða tær settar upp so skjótt til ber.

— Tað hevur nógv at siga, at vit hava fleiri vindmyllur standandi her, soleiðis, at m.a. fremmandir keyparar kunnu siggja, hvussu tær virka, og hvat tær geva av orku.

Kunnu vit seta upp ein slíkan litlan vindmyllugarð, so ber eisini til at gera tær broytingar, sum møguliga verða neyðugar fyri at fáa sum mest burtúr framleiðsluni og at leingja um livitiðina.

— Ynskir so onkur eina vindmyllu beinanvegin, so fær hann hana.

Bjarni Joensen sigur viðari, at teir hava havt eitt ávíst samstarv við Orkuráðið og vónar hann, at teir framyvir kunnu hava eitt gott samstarv tann vegin.

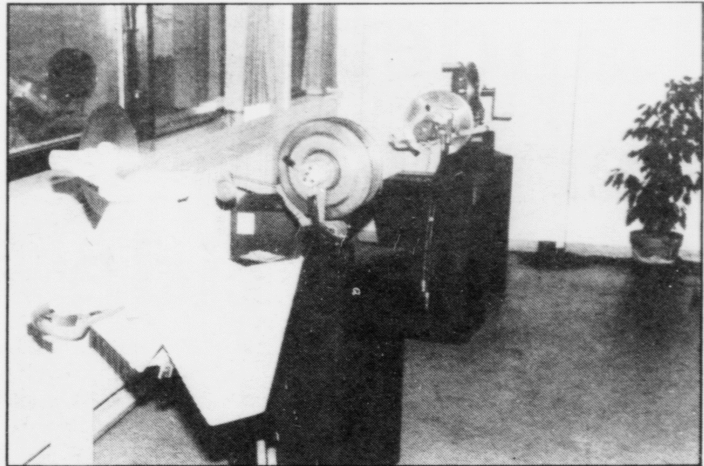
Nú má okkurt henda

Men hann dylur tó ikki yvir, at nú má okkurt itökiligt henda, skal nakrantið vindmylnuframleiðsla byrja í Føroyum.

— Steðgurin hevur verið sera drúgvur, hóast eg haldi tað vera rætt, at vit fáa eitt fótastefni í Føroyum, áðrenn vit av álvara fara at framleiða myllur til útlendið.

Okkara figgjarsteða versnar ár undan ári, ti vit ikki sleppa at framleiða. Har marknaðurin so krevur av okkum, at vit seta upp vindmyllur nú beinanvegin, har haldi eg tað er klókt at gera tað.

Bjarni Joensen sipar við hesum orðum m.a. til vitjanina av einum amerikanara í síðsta mánað. Hesin amerikanarin ynskti at fáa

Snellurnar, sum miðvingar eru viðakendir fyri

í minsta lagi eina vindmyllu til USA í hesum árinum, skuldi nakar hugsingur verða um at selja fleiri slíkar vindmyllur í 1985 og árin aftaná.

Hvat viðvíkur at gera eina góða vindmyllu í Vágum, so eru tað tvey høvuðskrøv, sum ein slík mylla skal lúka fyri yvirhøvur at vekja áhuga. Fyri tað fyrsta skal hon framleiða nógv í mun til tað hon kostar. Harafrat skal livitiðin vera long.

Hvat prototypuni uppi á Vesturtúgvu viðvíkur, so hevur hon prógvað, at livitiðin er í lagi. Hon hevur nevniliga staðið seg í øllum veðri.

Eisini framleiðir hon nógv. Nakrir nýggir veingir eru júst settir á hana og við teimum tykist myllan at fáa eina sera stóra framleiðslu. Vindmegin skal bert vera 12 til 13 metrar pr. sekund, fyri at myllan fær fulla framleiðslu. Metingar visa, at myllan við hesum veingjunum, kann koma uppá 250.000 kwt. um árið. Hetta er næstan tvífalt

tað, sum myllur av somu stødd aðrastaðni koma upp á. Hesi tøl skulu tó takast við fyrivarni enn.

Hóskar væl at gera vindmyllu í Vágum

— Men hvussu hóskar slík framleiðsla seg á verkstaðnum í Vágum?

— Tað skulu ikki gerast stórar broytingar til tess at kunna gera vindmyllur. Tað er tó greitt, at verður talan um stóra framleiðslu, so má orkan økjast.

— Vit hava útgerð til at gera vindmyllur. Eg trúgvi heldur ikki tað verður nakar trupulleiki at gera tær fyrstu 20 til 50 vindmyllurnar. Og visir tað seg at vera ynskiligt at gera enn fleiri, so er tað einki til hindurs fyri at økja um tær tungu maskinurnar. Vit hava eitt boriverk, sum vit brúka til at gera gearkassararnar við og vit hava longu bílagt eitt størri boriverk aftrat.

Av øðrum uppgávum er

so sveiging og skeri- og maskinarbeiði. Her eru vit væl útgjørdir, og verður neyðugt við nýggjari útgerð, kann hon fáast til vegna.

— Hvussu við fólkunum?

Her verða eingir trupulleikar. Tá talan er um slíkt sum trolspøl hava vit sjáldan gjørt serur.

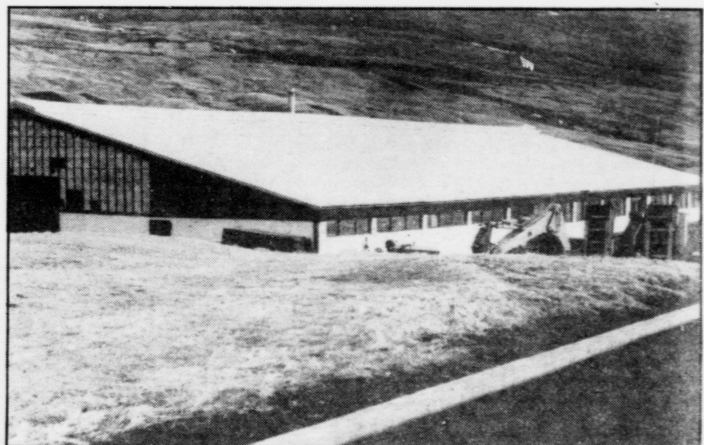
Tvs. at vit hava fólk, sum eru kunnug á fleiri økjum. Fáa vit nú eina framleiðslu av vindmyllum, har talan verður um serur, so kann ein og sami maður gera ávísar uppgávur. Tað skuldi so givið møguleikar fyri nýggjum arbeiðsplássum.

— Men er ikki vandi fyri, at tit fara at koyra fólk til hús?

— Vit hava ongantið koyrt fólk til hús. Tað fara vit heldur ikki nú. Tvørturímóti kann talan verða um at seta fleiri fólk, um vindmylnuframleiðsla kemur í gongd av álvara. Og tað vóni eg, endar Bjarni Joensen.

Gamli verkstaðurin, ið tó framvegis verður brúktur

Verkstaðurin í Miðvági, sum nú ger klárt at byrja framleiðslu av vindmyllum — um figging fæst